

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра публічного управління, адміністрування та права

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. зав. кафедри д.ф.н., проф.

Роман ОЛЕКСЕНКО

«30» серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Підприємницьке право»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(на основі повної загальної середньої освіти)

Факультет економіки та бізнесу

2020 – 2021 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Підприємницьке право» для здобувачів ступеня рівня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». - Мелітополь, ТДАТУ. 2020 -14 с.

Розробники: Наталя Горбова, к.п.н., доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Публічне управління, адміністрування та право»

Протокол № 1 від «30» серпня 2020 року

В.о. завідувача кафедри «Публічне управління, адміністрування та право»

д.ф.н., проф.

Роман ОЛЕКСЕНКО

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Протокол № 2 від «23» вересня 2020 року

Голова, доц.

Анна КОСТЯКОВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування (шифр і назва)	<u>Обов'язкова</u>	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»	Курс/рік підготовки	Семестр
Змістових модулів - 2		1-й	1-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 2,4 год. самостійна робота студента – 4,2 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	22
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	22
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	76
		Форма контролю: <u>екзамен</u>	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна мета навчальної дисципліни “Підприємницьке право” в полягає у наданні студентам певних правових знань щодо підприємницьких правовідносин, правового статусу суб’єктів підприємництва, порядку оформлення господарських договорів, правових основ зовнішньоекономічної діяльності та захисту прав і законних інтересів суб’єктів господарських правовідносин та засвоєнні ними навичок роботи з актами, що регулюють такі правовідносини, з метою реалізації різноманітних видів професійної діяльності, пов’язаними з майбутньою діяльністю студентів, що в цілому забезпечує підвищення рівня професійної компетенції спеціалістів та ефективності їх діяльності.

Завданнями дисципліни є:

- вивчення системи чинного господарського законодавства;
- ознайомлення з нормативно-правовими документами зі спеціальності;
- виконання процесуальних дій, пов’язаних з виконанням господарських правовідносин;
- вміння складати різноманітні договори в процесі зайняття підприємницькою діяльністю;
- вміння складати юридично грамотну ділову документацію за фахом.
- набуття навичок практичного застосування норм підприємницького права України під час вирішення конкретних економічних ситуацій.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

- *Загальних компетентностей:*

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

- *Спеціальних (фахових) компетентностей:*

ФК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

- *Програмних результатів навчання:*

РН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН 7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати.

РН 8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

РН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

РН 21. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері підприємницької діяльності.

РН 22. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Викладене вище визначає ведучу роль практичного оволодіння здобувачами діючої системи нормативно-правових актів, які регулюють господарську діяльність, тобто надбання ними такого рівня юридичної компетенції, який дозволяв би користуватися здобутими знаннями у галузі професійної діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Загальна частина підприємницького права»

Тема 1. Підприємницьке законодавство, як підстава сталого економічного розвитку України. Підприємницьке право як галузь права. Принципи підприємницького права. Підприємницька діяльність: поняття і види. Особливості здійснення підприємницької діяльності. Господарські відносини та їх правове регулювання. Ознаки та види господарських правовідносин. Методи підприємницького права. Система господарського права.

Предмет регулювання і методи підприємницького права. Господарські правовідносини, їх ознаки і види. Суб'єкти господарського права. Господарське законодавство. [1, с. 41 – 50; 6, с. 40 – 53; 9, с. 426 – 441, 476 – 481].

Тема 2. Законодавче визначення суб'єктів підприємництва. Загальна характеристика суб'єкта підприємництва. Установчі документи суб'єктів господарювання – юридичних осіб. Класифікація суб'єктів господарської діяльності. Правовий статус юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів. Характеристика правового статусу громадянина-підприємця. [1, с. 118 – 168; 2, с. 38 – 62; 6, с. 54 – 58, 66 – 87; 9, с. 481 – 490].

Тема 3. Правове становище підприємств. Поняття та характерні риси підприємств. Види підприємств. Особливості правового становища державних і комунальних підприємств. Підприємства колективної власності. Приватні підприємства. Правове становище орендних підприємств в Україні. [2, с. 42 – 43; 9, с. 467 – 471; 525 – 529].

Тема 4. Правовий статус господарських товариств в Україні. Поняття, види та основи функціонування господарських товариств. Установчі документи господарських товариств. Особливості правового статусу акціонерного товариства – публічного та приватного. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю і товариства з додатковою відповідальністю. Поняття і сутність повного і командитного господарських товариств. [2, с. 154 – 201; 9, с. 516 – 519].

Змістовий модуль 2. «Спеціальна частина підприємницького права»

Тема 5. Правове регулювання банкрутства. Неплатоспроможність суб'єкта підприємництва. Особи, що беруть участь у провадженні справи про банкрутство. Державна політика з питань банкрутства. Процедури, що застосовуються щодо неплатоспроможного боржника та його майнові активи. Відповідальність за порушення законодавства про банкрутство. [8-10]

Тема 6. Господарські зобов'язання та господарські договори. Поняття господарського зобов'язання. Підстави виникнення та припинення господарських зобов'язань. Види господарських зобов'язань. Способи забезпечення виконання господарських зобов'язань. Господарські договори.

Види господарських договорів. Правові вимоги до форми та змісту господарського договору. [8-10]

Тема 7. Правове регулювання господарсько-договірних відносин.

Порядок зміни та розірвання господарських договорів. Припинення господарських договорів. Належне виконання господарських договорів. Господарсько-правові засоби забезпечення належного виконання господарських зобов'язань. [8-10]

Тема 8. Правопорушення та відповідальність в сфері господарювання.

Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання. Поняття господарського правопорушення та його види. Визначення господарсько-правової відповідальності, її функції. Види господарсько-правової відповідальності. Визначення господарського спору. Порядок досудового врегулювання спорів. Порядок вирішення господарських спорів. Порядок оскарження рішення господарського суду. [6, с. 165 – 179; 9].

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття та завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб	пр.	СРС	
<i>Змістовий модуль 1 «Загальна частина підприємницького права»</i>							
1	Лекція 1	<i>Підприємницьке законодавство, як підстава сталого економічного розвитку України.</i>	2				
	Практичне заняття № 1	Підприємницьке законодавство, як підстава сталого економічного розвитку України.			2		3
	Самостійна робота	Робота на навчально-інформаційному порталі				8	2
2,3	Лекція 2	<i>Законодавче визначення суб'єктів підприємництва.</i>	4				
	Практичне заняття № 2	Законодавче визначення суб'єктів підприємництва.			4		6
	Самостійна робота	Підготовка до написання КР Робота на навчально-інформаційному порталі				8	2
4	Лекція 3	<i>Правове становище підприємств.</i>	2				
	Практичне заняття № 3	Правове становище підприємств.			2		3
	Самостійна робота	Підготовка до написання КР Робота на навчально-інформаційному порталі				8	2
5,6	Лекція 4	<i>Правовий статус господарських товариств в Україні</i>	4				
	Практичне заняття № 4	Правовий статус господарських товариств в Україні			4		3
	Самостійна робота	Підготовка до написання КР Робота на навчально-інформаційному порталі				8	4
7,8	Самостійна робота	Підготовка до написання КР, ПМК I				6	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I					10
<i>Всього за змістовий модуль 1 – 62 год.</i>			12		12	38	35
<i>Змістовий модуль 2 «Спеціальна частина підприємницького права»</i>							
9	Лекція 5	<i>Правове регулювання банкрутства.</i>	2				
	Практичне заняття № 6	Правове регулювання банкрутства.			2		3
	Самостійна робота	Підготовка до написання КР Робота на навчально-інформаційному порталі				8	2
10	Лекція 6	<i>Господарські зобов'язання та</i>	2				

		<i>господарські договори</i>					
	Практичне заняття № 6	Господарські зобов'язання та господарські договори			2		3
	Самостійна робота	Підготовка до написання КР Робота на навчально-інформаційному порталі				8	2
11,12	Лекція 7	<i>Правове регулювання господарсько-договірних відносин.</i>	4				
	Практичне заняття № 7	Правове регулювання господарсько-договірних відносин.			4		6
	Самостійна робота	Підготовка до написання КР Робота на навчально-інформаційному порталі				8	3
13	Лекція 8	<i>Правопорушення та відповідальність в сфері господарювання. Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.</i>	2				
	Практичне заняття № 8	Правопорушення та відповідальність в сфері господарювання. Захист прав та законних інтересів суб'єктів господарювання.			2		3
	Самостійна робота	Підготовка до написання КР Робота на навчально-інформаційному порталі				8	3
14,15	Самостійна робота	Підготовка до написання КР, ПМК II				6	
	ПМК II	Підсумковий контроль за змістовий модуль II					10
<i>Всього за змістовий модуль 2 – 58 год.</i>			10		10	38	35
<i>Екзамен</i>							30
<i>Всього з навчальної дисципліни – 120 год.</i>							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №1

1. Господарське право як галузь права.
2. Принципи господарського права.
3. Господарська діяльність: поняття і види.
4. Особливості здійснення підприємницької діяльності.
5. Господарські відносини та їх правове регулювання.
6. Ознаки та види господарських правовідносин.
7. Методи господарського права. Система господарського права.
8. Предмет регулювання і методи підприємницького права.
9. Господарські правовідносини, їх ознаки і види.
10. Суб'єкти господарського права. Господарське законодавство.
11. Загальна характеристика суб'єкта господарювання.
12. Установчі документи суб'єктів господарювання – юридичних осіб.
13. Класифікація суб'єктів господарської діяльності.
14. Правовий статус юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів.
15. Характеристика правового статусу громадянина-підприємця.
16. Поняття та характерні риси підприємств.
17. Види підприємств.
18. Особливості правового становища державних і комунальних підприємств.
19. Підприємства колективної власності.
20. Приватні підприємства.
21. Правове становище орендних підприємств в Україні.
22. Поняття, види та основи функціонування господарських товариств.
23. Установчі документи господарських товариств.
24. Особливості правового статусу акціонерного товариства – публічного та приватного.
25. Особливості правового статусу публічного акціонерного товариства.
26. Особливості правового статусу приватного акціонерного товариства.
27. Правове становище товариства з обмеженою відповідальністю
28. Правове становище товариства з додатковою відповідальністю.
29. Поняття і сутність повного і командитного господарських товариств.
30. Поняття державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.
31. Вимоги до оформлення документів, які подаються державному реєстратору
32. Заміна свідоцтва про державну реєстрацію.
33. Підстави припинення суб'єктів господарювання.
34. Форми реорганізації: виділення, поділ, перетворення, приєднання, злиття.
35. Державна реєстрація припинення юридичної особи.
36. Зняття з обліку в органах державної податкової служби.
37. Порядок закриття рахунків в установах банку.
38. Державна реєстрація припинення діяльності фізичної особи–підприємця.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ №2

1. Неплатоспроможність суб'єкта підприємництва.
2. Особи, що беруть участь у провадженні справи про банкрутство.
3. Державна політика з питань банкрутства.
4. Процедури, що застосовуються щодо неплатоспроможного боржника та його майнові активи.
5. Відповідальність за порушення законодавства про банкрутство.
6. Правовий режим майна суб'єктів господарювання.
7. Право власності – основне речове право у сфері господарювання.
8. Організаційно-засновницькі повноваження власника.
9. Право господарського відання.
10. Право оперативного управління.
11. Особливості правового режиму державного майна у сфері господарювання.
12. Особливості використання майна за договорами оренди та лізингу.
13. Майно у сфері господарювання.
14. Джерела формування майна суб'єктів господарювання.
15. Прибуток суб'єкта господарювання. Цінні папери у складі майна суб'єктів господарювання.
16. Використання природних ресурсів у сфері господарювання.
17. Регулювання відносин використання в господарській діяльності прав інтелектуальної власності.
18. Право суб'єктів господарювання щодо комерційної таємниці.
19. Загальні положення про господарські зобов'язання.
20. Види зобов'язань: майново-господарські, організаційно-господарські, соціально-комунальні, публічні.
21. Підстави виникнення господарських зобов'язань.
22. Умови припинення господарських зобов'язань.
23. Загальні умови укладення договорів, що породжують господарські зобов'язання.
24. Істотні умови господарського договору. Види господарських договорів.
25. Законодавство про господарські договори.
26. Правові вимоги до змісту господарського договору.
27. Правові вимоги до форми господарського договору.
28. Особливості укладення попередніх договорів.
29. Особливості укладення господарських договорів за державним замовленням.
30. Укладення господарських договорів на основі вільного волевиявлення сторін, зразкових та типових договорів.
31. Господарські договори, що укладаються на біржах, ярмарках та публічних торгах.
32. Порядок укладання господарських договорів (традиційний, конкурентні способи, шляхом переговорів).

33. Порядок зміни та розірвання господарських договорів.
34. Припинення господарських договорів.
35. Належне виконання господарських договорів.
36. Господарсько-правові засоби забезпечення належного виконання господарських зобов'язань.
37. Загальні принципи відповідальності учасників господарських відносин.
38. Господарські санкції як правові засоби відповідальності у сфері господарювання.
39. Підстави господарсько-правової відповідальності.
40. Зменшення розміру та звільнення від відповідальності.
41. Досудовий порядок реалізації господарсько-правової відповідальності.
42. Види санкцій.
43. Господарські санкції (договірні): відшкодування шкоди, штрафні санкції, оперативно-господарські санкції.
44. Адміністративно-господарські санкції. Кримінальна відповідальність у сфері господарювання.
45. Способи захисту прав суб'єктів господарювання.
46. Досудове врегулювання господарських спорів.
47. Вирішення справ господарським судом.
48. Третейський суд у спорах суб'єктів господарської діяльності.
49. Порядок виконання судових рішень.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Господарський кодекс України. Від 16 січня 2003 р. № 436-IV. З подальшими змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР) – 2003. – № 18, № 19–20, № 21–22.– Ст. 144.
3. Кодекс торгового мореплавства України. Від 23 травня 1995 р. № 176/95-ВР. З подальшими змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР). –2013. – № 47–52. – Ст. 349.
4. Кримінальний кодекс України. – Х.: Одиссей, 2014.
5. Кодекс про адміністративні правопорушення. – Х.: Одиссей, 2014.
6. Цивільний кодекс України. Від 16 січня 2003 р. № 435-IV. З подальшими змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2014. – № 40–44. – Ст. 356.
7. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» від 15 травня 2003 р. № 755-IV // www.rada.gov.ua
8. Закон України. Про інноваційну діяльність. Від 4.07.2002 р. № 40-IV з подальшими змінами // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 36. – Ст. 266.

9. Закон України. Про банки і банківську діяльність. Від 7.12.2000 р. 2121-III. З подальшими змінами // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. – № 5–6. – Ст. 30.

10. Закон України. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон від 13 жовтня 1992 р. № 2673-XII. З подальшими змінами // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2015. – № 50. – Ст. 676.

Допоміжна

1. Акціонерне право: навч. посібник / за заг. ред. В.В. Луця, О.Д. Крупчана. – К.: Ін Юре, 2018. – 256 с.

2. Альошин О. Розгляд справ з корпоративних спорів / О. Альошин, Т. Сліпачук // Правовий тиждень. – 2018. – 4 березня.

3. Беяневич О.А. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти) / О.А. Беяневич. – К.: Юрінком Інтер, 2018. – 592 с.

5. Буднік М.М. Фінансовий ринок: навч. посібник / М.М. Буднік, Л.С. Мартюшева, Н.В. Сабліна. – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 334 с.

6. Василенко В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / В. Василенко. – К.: ЦУЛ, 2017. – 440 с.

7. Ващенко Ю.В. Банківське право / Ю.В. Ващенко. – К., 2018. – 344 с.

8. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій / О.М. Вінник. – К.: Атіка, 2017. – 624 с.

10. Вінник О.М. Акціонерне право: навч. посібник / О.М. Вінник, В.С. Щербина; за ред. проф. В.С. Щербини. – К.: Атіка, 2019. – 544 с.

11. Віхров О.П. Господарське право. Спеціальна частина: навч. посібник / О.П. Віхров. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2019. – 344 с.

12. Горбова Н.А. Господарське право України / Н.А. Горбова // . – Навчальний посібник, - ТДАТУ. – Мелітополь. – 2019. – 125с.

13. Господарське право України: навч. посібник / за ред. Н.О. Саніахметової. – Х.: Одісей, 2019. – 608 с.

14. Господарське право України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М.К. Галянтич, С.М. Грудницька, О.М. Міхатуліна та ін. – К.: МАУП, 2018. – 424 с.

15. Господарське право України: підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих закладів освіти / В.М. Гайворонський, В.П. Жушман, Н.В. Погорецька та ін.; за ред. В.М. Гайворонського та В.П. Жушмана. – Х.: Право, 2017. – 384 с.

16. Господарське право: навч. посібник / Л.А. Жук, І.Л. Жук, О.М. Неживець – К.: Кондор, 2018. – 400 с.

17. Господарський кодекс України. Коментар / за заг. ред. Н.О. Саніахметової. – Х.: Одісей, 2018. – 848 с.

18. Домбругова А. Агентські відносини у сфері господарювання / А. Домбругова // Юридичний Вісник України. – 2018. – № 10. – С. 14.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Сайт кафедри ПУАП <http://feb.tsatu.edu.ua/faculty/department-of-public-administration/>
4. Міська бібліотека ім. М.Ю. Лермонтова, пл. Перемоги, 1
5. Джерела Інтернет: Internet:
<http://www.bizpress.ws>
<http://www.cima.ru>
<http://www.madein.dp.ua>
<http://www.management.com.ua>